

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

«____» _____ 2014 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ (ШВЕДСЬКА МОВА)

для студентів

галузі знань **0302 – міжнародні відносини**
напрямів підготовки 6.030201 – міжнародні відносини
6.030202 – міжнародне право
6.030203 – міжнародні економічні відносини
6.030204 – міжнародна інформація
6.030205 – країнознавство
6.030206 – міжнародний бізнес

КИЇВ – 2014

Робоча програма дисципліни «*Теорія і практика перекладу (шведська мова)*» для студентів *галузі знань* 0302 – міжнародні відносини, *напрямів підготовки* : 6.030201 – міжнародні відносини, 6.030202 – міжнародне право, 6.030203 – міжнародні економічні відносини, 6.030204 – міжнародна інформація, 6.030205 – країнознавство, 6.030206 – міжнародний бізнес.

«___» _____ 2014 року – 37 с.

Розробник: канд. педаг. наук, доцент Ніколаєва Людмила Олексіївна,
канд. філ. наук, доцент Григорова Олена Вілієнтівна
викладач Кавіцький Андрій Володимирович

Робоча програма дисципліни «*Теорія і практика перекладу (шведська мова)*»
затверджена на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол № ___ від «___» _____ 2014 року

Завідувач кафедри _____ В.В. Дайнеко
(підпис)

«___» _____ 2014 року

Схвалено науково - методичною комісією Інституту міжнародних відносин

Протокол від «___» _____ 2014 року № ___
Голова науково-методичної комісії _____ О.А. Коппель
(підпис)

«___» _____ 2014 року

© Л.О. Ніколаєва, І.О. Журавльова, Н.О. Плахотнюк 2014/2015 н. рік
© А.В. Кавіцький 2014/2015 н. рік

ВСТУП

Навчальна дисципліна «*Теорія і практика перекладу (шведська мова)*» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» *галузі знань 0302 – міжнародні відносини, напрямів підготовки* : 6.030201 – міжнародні відносини, 6.030202 – міжнародне право, 6.030203 – міжнародні економічні відносини, 6.030204 – міжнародна інформація, 6.030205 – країнознавство, 6.030206 – міжнародний бізнес.

Дана дисципліна є нормативною. Викладається протягом **трьох семестрів** (з V по VII) в **обсязі – 776 год. (21,5 кредитів ECTS)** зокрема: *лекції – 24 год., практичні заняття – 316 год., самостійна робота – 436 год.* У курсі передбачено **6 змістових модулів** та *підсумкова модульна контрольна робота після кожного семестру.* Завершуються V, VI семестри **заліком**, а VII семестр – **іспитом**.

Метою курсу теорії та практики перекладу є набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності у двох напрямках : з шведської мови на українську і з української на шведську.

Завдання – набуття студентами необхідних умінь і навичок у таких видах перекладу: повний письмовий переклад текстів публіцистичного, наукового, офіційно-ділового стилів за фахом студентів, зокрема міжнародних документів; письмовий і усний реферативний і анотаційний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів (статей, монографій, виступів фахівців з фаху студентів, державних і громадських діячів тощо). Додатковим завданням є розвиток навичок і умінь у чотирьох основних видах мовленнєвої діяльності шведською мовою.

Курс складається з **шести** змістових модулів.

Перший присвячений вивченню міжмовної комунікації як об'єкту теорії перекладу. *Другий* – міжмовним розбіжностям на різних рівнях мовної ієрархії. *Третій* – перекладацьким прийомам і трансформаціям. *Четвертий* – лексико-семантичним питанням перекладу. *П'ятий* – взаємодії граматики з лексикою при перекладі. *Шостий* – стилістичним питанням перекладу.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття теорії перекладу;
- фундаментальні проблеми перекладознавства;
- закономірності і структуру перекладацького процесу як особливого, спеціалізованого виду мовленнєвої діяльності;

- види усного і письмового перекладу;
- види адекватності перекладу;
- види лексичних, граматичних і стилістичних розбіжностей між іноземною і українською мовою;
- рівні еквівалентності у перекладі;
- перекладацькі прийоми і трансформації (додавання і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, ампліфікація, експлікація, компенсація, логічне переосмислення, перестановки, поєднання і розділення речень) ;
- структурні і лексико-граматичні особливості реферативного перекладу;
- критерії оцінки якості перекладу.

уміти:

1) здійснювати

- повний письмовий переклад текстів публіцистичного, офіційно-ділового і наукового стилів відповідно до фаху студентів;
- усний послідовний (абзацно-фразовий) переклад у професійно значущих сферах: суспільно-політичній, фахово-діловій, науково-фаховій;
- усний реферативний переклад аудіотекстів і матеріалів електронних засобів масової інформації;
- письмовий і усний реферативний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів (статей, монографій, виступів державних і громадських діячів тощо). Письмовий переклад включає різні види реферування (реферат в описовій формі, реферат-резюме, реферат-огляд), а також анотування первинних текстів.

2) володіти перекладацькими прийомами і трансформаціями;

3) відрізняти вільні словосполучення від усталених;

4) розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті;

5) знаходити відповідники і перекладати інтернаціоналізми, виділяючи при цьому „несправжніх друзів перекладача” ;

6) знаходити відповідники і перекладати фразеологізми, безеквівалентну лексику, власні імена, скорочення і аббревіатури, цитати.

Місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин: навчальна дисципліна «Теорія і практика перекладу» є складовою в комплексній підготовці за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» *галузі знань* 0302– міжнародні відносини, *напрямів підготовки* : 6.030201 – міжнародні відносини, 6.030202 – міжнародне право, 6.030203 – міжнародні економічні відносини, 6.030204 – міжнародна інформація, 6.030205 – країнознавство, 6.030206 – міжнародний бізнес.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Навчальна дисципліна «Теорія і практика перекладу (шведська мова)» викладається після засвоєння студентами дисципліни „Іноземна мова (шведська)” і спирається також на знання і уміння, засвоєвані при вивченні дисципліни „Мова спеціальності (шведська)”.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти у V і VI семестрах

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Кожний семестр включає два змістових модулі.

Обов'язковим для заліку є виконання тестових робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання за формами контролю ¹ :	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – 22 бали	Max. – 40 балів	Min. – 26 балів	Max. – 40 балів
Виконання модульної роботи з ТПП	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Виконання модульної роботи з франц мови	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„6” x 1 = 6	„10” x 1 = 10
Відповідь з теорії перекладу	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5
Виконання завдань з аудіювання і перекладу	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5
Виконання індивідуальних робіт з перекладу	„3” x 2 = 6	„5” x 2 = 10	„3” x 3 = 9	„5” x 2 = 10
Підсумкова контрольна робота			„6” x 2 = 12	„10” x 2 = 20

„3” – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент.
¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів*, для одержання заліку обов'язково здають залік, який оцінюється у *20 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – *48 балів*.

У випадку відсутності студента на заняттях з поважних причин відпрацювання та перездача МКР здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	22	26	12	60
Максимум	40	40	20	100

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100	Зараховано
85 – 89	
75 – 84	
65 – 74	
60 – 64	
1 – 59	не зараховано

¹ Див. Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу від 1 жовтня 2010 року, а також Розпорядження ректора «Про методику розрахунку підсумкової оцінки дисциплін, які читаються два і більше семестри» від 29 вересня 2010 року

Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти у VII семестрі

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Кожний семестр включає два змістові модулі

Обов'язковим для заліку є виконання тестових робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання за формами контролю ² :	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – 17 балів	Max.–29 балів	Min. – 18 балів	Max. – 31 бал
Виконання модульної роботи з ТПП	„ 5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„ 5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Виконання модульної роботи з франц мови	„ 5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„ 5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Відповіді з теорії перекладу	„ 2” x 1 = 2	„ 2” x 1 = 2	„ 2” x 1 = 2	„ 3” x 1 = 3
Виконання завдань з аудіювання і перекладу	„ 3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„ 3” x 1 = 3	„5 ” x 1 = 5
Виконання індивідуальних робіт з перекладу	„ 2” x 1 = 2	„ 2” x 1 = 2	„ 3” x 1 = 3	„ 3” x 1 = 3
Підсумкова контрольна робота : з франц мови , з перекладу			„12” x 1 = 12 „13” x 1 = 13	„20” x 1= 20 „20” x 1= 20
³ – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.				

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів* для одержання іспиту обов'язково виконують тест, який оцінюється у *25 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до іспиту – *40 балів*.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	17	18	25	60
Максимум	29	31	40	100

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	не задовільно
1 – 34		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

V семестр

Змістовий модуль 1. Міжмовна комунікація як об'єкт теорії перекладу.

Тема 1. Предмет теорії перекладу. Види перекладу (44 год.)

Роль перекладу в розвитку світової культури та зміцненні міжнародних зв'язків. Перекладознавство як наука. Структура перекладацького процесу. Види перекладу.

Тема 2. Співвідношення форми і змісту при перекладі. (92 год.)

Смислова і мовна структура тексту. Поняття адекватності перекладу. Одиниця перекладу.

Змістовий модуль 2. Міжмовні розбіжності на різних рівнях мовної ієрархії

Тема 3. Слово і контекст. (68 год.)

Актуалізація значення слова в контексті. Види контекстів. Типи лексичних еквівалентів.

Тема 4. Граматичні розбіжності. Порядок слів у реченні при перекладі.

(66 год.)

Розбіжності у способах вираження граматичних категорій. Поняття актуального членування. Співвідношення синтаксичної, семантичної і комунікативної структури речення. Суб'єктно-об'єктна трансформація.

VI семестр

Змістовий модуль 3. Перекладацькі прийоми і трансформації.

Тема 5. Лексичні, граматичні і стилістичні трансформації. (68 год.)

Оказіональні відповідники на різних рівнях еквівалентності. Види еквівалентів. Види перекладацьких прийомів і трансформацій. Прагматика перекладацьких трансформацій.

Тема 6. Безеквівалентна лексика в перекладі. (66 год.)

Класифікація безеквівалентної лексики. Способи перекладу безеквівалентної лексики. Способи перекладу топонімів і антропонімів

Змістовий модуль 4. Лексико-семантичні питання перекладу.

Тема 7. Переклад інтернаціоналізмів і термінів. (68 год.)

Переклад інтернаціональної за коренем лексики. “Несправжні друзі” перекладача. Переклад термінологічних одиниць, аббревіатур і скорочень.

Тема 8. Переклад усталених словосполучень і фразеологізмів. (66 год.)

Словосполучення вільні й усталені. Переклад словосполучень з урахуванням сполучуваності слів у мові перекладу. Фразеологічні одиниці та їх переклад.

VII семестр

Змістовий модуль 5. Взаємодія граматики з лексикою при перекладі.

Тема 9. Граматичні конструкції в перекладі. (54 год.)

Управління дієслів в українській і шведській мовах. Синтаксична синонімія. Переклад шведських конструкцій, що не мають прямих відповідників в українській мові.

Тема 10. Еквівалентність на надфразовому рівні. (52 год.)

Засоби зв'язку між реченнями і частинами тексту в українському і у шведському реченні. Перерозподіл інформації між реченнями у надфразовій одиниці.

Змістовий модуль 6 . Стилiстичнi питання перекладу .

Тема 11. Стилiстичнi ресурси лексики i граматики. (50 год.)

Поняття стилю у перекладі. Засоби словесної образності. Передача гри слів. Переклад неологізмів, архаїзмів, просторічних слів та жаргонізмів. Засоби експресивного синтаксису.

Тема 12. Функціональні стилі і критерії оцінки якості перекладу. (50 год.)

Функціональні стилі сучасної шведської і української мов. Підстилі і жанри офіційно-ділового, публіцистичного і наукового стилів. Критерії оцінки якості перекладу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

V семестр

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	практ.	СР
Змістовий модуль 1 <i>Міжмовна комунікація як об'єкт теорії перекладу</i>				
1	Тема 1. Предмет теорії перекладу. Види перекладу	2	16	26
2	Тема 2. Співвідношення форми і змісту при перекладі	2	40	50
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 2 <i>Мовні розбіжності на різних рівнях міжмовної комунікації</i>				
4	Тема 3. Слово і контекст. Лексичні розбіжності	2	28	38
5	Тема 4. Граматичні розбіжності. Порядок слів у реченні при перекладі	2	26	38
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>		2	
	ВСЬОГО	8	120	152

Загальний обсяг **280 год.**, в тому числі:

Лекцій – **8 год.**

Практичних занять – **120 год.**

Самостійна робота – **152 год.**

VI семестр

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	практ.	СР
Змістовий модуль 3 <i>Перекладацькі прийоми і трансформації</i>				
1	Тема 5. Лексичні, граматичні, стилістичні трансформації	2	28	38
2	Тема 6. Безеквівалентна лексика в перекладі	2	26	38
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 4 <i>Лексико-семантичні питання перекладу</i>				
4	Тема 7. Переклад інтернаціоналізмів і термінів	2	28	38
5	Тема 8. Переклад усталених словосполучень і фразеологізмів	2	26	38
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>		2	
	ВСЬОГО	8	120	152

Загальний обсяг **280 год.**, в тому числі:

Лекцій – **8 год.**

Практичних занять – **120 год.**

Самостійна робота – **152 год.**

VII семестр

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	практ.	С/Р
Змістовий модуль 5 <i>Взаємодія граматики з лексикою при перекладі.</i>				
1	Тема 9. Граматичні конструкції в перекладі	2	18	34
2	Тема 10. Еквівалентність на надфразовому рівні	2	16	34
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 6 <i>Стилістичні питання перекладу</i>				
4	Тема 11. Стилістичні ресурси лексики і граматики	2	16	32
5	Тема 12. Функціональні стилі і критерії оцінки якості перекладу	2	16	32
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>		2	
	ВСЬОГО	8	76	132

Загальний обсяг **216 год.** , в тому числі:

Лекцій – **8 год.**

Практичних занять – **76 год.**

Самостійна робота – **132 год.**

V семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Міжмовна комунікація як об'єкт теорії перекладу.

ТЕМА 1. Лекція 1. Предмет теорії перекладу. Види перекладу. (2 год.)

Історія перекладу. Виникнення перекладознавства як науки. Видатні теоретики перекладознавства. Зв'язок перекладознавства з іншими науками. Загальна і часткові теорії перекладу.

Поняття перекладу. Різноманітність дефініцій перекладу. Переклад як особливий, спеціалізований вид мовленнєвої діяльності. Структура перекладацького процесу. Білінгвізм і перекладацька компетенція.

Переклад художній і спеціальний, різновиди спеціального перекладу. Види усного перекладу: послідовний абзацно-фразовий, послідовний із спеціальною системою записів, синхронний. Види письмового перекладу: повний, реферативний, анотаційний. Переклад з використанням комп'ютерних програм-перекладачів.

Практичні заняття. – 16 год.

1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (6 год.)
2. Граматичні вправи: ordföljd i bisatser, konjunktiv, presensparticip, perfektparticip, infinitivfras (*repetition*). (4 год.)
3. Лексичні вправи. (4 год.)
4. Вправи на аудіювання. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи: (26 год.)

а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (16 год.)

б) Виконання письмових лексико-граматичних вправ. (10 год.)

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия“, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.

9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ТЕМА 2. Лекція 1. Співвідношення форми і змісту при перекладі.
(2 год.)

Проблема перекладності. Інваріант у перекладі. Сміслово і мовна структура тексту. Інформативність тексту, види інформації у тексті. Екстралінгвістичні фактори перекладу.

Поняття адекватності перекладу. Вільний переклад. Дослівний переклад і буквализми. Семантико-стилістичний, дезидеративний і волюнтативний типи адекватності.

Питання одиниці перекладу. Відповідники на різних рівнях мовної ієрархії : фонема, морфема, слова, словосполучення, речення, надфразової одиниці і цілого тексту.

Практичні заняття. – 40 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (4 год.)
2. Переклад текстів з заданим типом адекватності. (12 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (10 год.)
3. Граматичні вправи: konjunktiv. (4 год.)
4. Лексичні вправи. (6 год.)
5. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (4 год.)

Завдання для самостійної роботи. (50 год.)

- a) *Індивідуальний письмовий переклад текстів. (30 год.)*
- b) *Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (10 год.)*
- b) *Виконання письмово лексико-граматичних впра. (10 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Мовні розбіжності на різних рівнях міжмовної комунікації.

ТЕМА 3. Лекція 1. Слово і контекст. Лексичні розбіжності. (2 год.)

Смислова структура слова. Актуалізація значення слова у контексті. Контекст вузький, широкий, екстралінгвістичний. Фонові знання.

Багатозначність і недиференційованість значень слів у різних мовах. Розбіжності в об'ємі значень слів. Розбіжності в стилістичному забарвленні слів. Лексичні особливості, пов'язані з різним баченням світу. Типи лексичних еквівалентів: постійні, контекстуальні. Описовий переклад.

Практичні заняття – 28 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (6 год.)
4. Граматичні вправи: *irregala verbfraser*. (6 год.)
5. Лексичні вправи. (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи . (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (6 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (8 год.)*
- г) Добір прикладів, ілюструючих лексичні розбіжності між українською і шведською мовами. (4 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ТЕМА 4. Лекція 1. Граматичні розбіжності. Порядок слів у реченні.
(2 год.)

Розбіжності у способах вираження граматичних категорій. Категорія детермінації, категорія числа, категорія часу, способу, стану, виду.

Поняття актуального членування. Співвідношення синтаксичної, семантичної і комунікативної структури речення. Прямий порядок слів у шведському реченні та інверсія підмета і прямого додатка в українському реченні. Способи перекладу інвертованих україномовних речень на шведську мову.

Переклад шведських і українських пасивних конструкцій. Суб'єктно-об'єктна трансформація.

Місце обставини і означення в українському і шведському реченнях. Порядок однорідних прикметників.

Практичні заняття. – 26 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (6 год.)
4. Граматичні вправи: orsaksbisats. (4 год.)
5. Лексичні вправи. (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (6 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (8 год.)*
- г) Добір прикладів, ілюструючих граматичні розбіжності між українською і шведською мовами. (4 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

VI семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРИЙОМИ І ТРАНСФОРМАЦІЇ

ТЕМА 5. Лекція 1. Лексичні, граматичні і стилістичні прийоми і трансформації. (2 год.)

Оказіональні відповідники на різних рівнях еквівалентності.

Види еквівалентів: формальний, смисловий, ситуаційний. Концепції основних моделей перекладу.

Лексичні, граматичні, стилістичні трансформації. Конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження. Додавання і опущення слів. Зміни частин мови, перестановки, об'єднання і членування речень. Прагматика перекладацьких трансформацій: адаптація, експлікація, ампліфікація, модуляція, логічний розвиток, компенсація.

Практичні заняття. – 28 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (10 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (6 год.)
4. Граматичні вправи: *subjunktionsfunktioner*. (4 год.)
5. Лексичні вправи. (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (6 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (8 год.)*
- г) Добір прикладів, ілюструючих перекладацькі трансформації. (4 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.

7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ТЕМА 6. Лекція 1. Безеквівалентна лексика в перекладі. Власні імена в перекладі. (2 год.)

Реалії як компонент соціально-історичного і національно-культурного контексту. Класифікація безеквівалентної лексики. Реалії шведського життя. Способи перекладу безеквівалентної лексики: транскрипція, транслітерація повна і часткова, калькування, описовий переклад, ампліфікація, опущення слова, логічний розвиток поняття.

Способи перекладу топонімів і антропонімів: транскрипція, транслітерація повна і часткова, традиційний переклад, переклад значущих частин топонімів, ампліфікація. Правила транскрибування власних імен шведською й українською мовами.

Переклад назв установ і організацій, газет, журналів, літературних творів, фільмів, кораблів тощо.

Практичні заняття. – 26 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (6 год.)
4. Граматичні вправи: subjunktionsfunktioner. (4 год.)
5. Лексичні вправи. (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (10 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (8 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.

8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Лексико-семантичні питання перекладу

ТЕМА 7. Лекція 1. Переклад інтернаціоналізмів і термінів (2 год.)

Переклад інтернаціональної за коренем лексики. Формальна подібність слів. Проблема “несправжніх друзів” перекладача.

Латинізми, англіцизми, слова з префіксами грецького походження у шведських текстах і їх переклад.

Переклад термінологічних одиниць. Фахова терміносистема. Абревіатури та скорочення при перекладі.

Практичні заняття. – 28 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (10 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (6 год.)
4. Граматичні вправи: subjunktionsfunktioner. (4 год.)
5. Лексичні вправи. (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи . (38 год.)

- a) *Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- b) *Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (8 год.)*
- v) *Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (8 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ТЕМА 8. Лекція 1. Переклад усталених словосполучень і фразеологізмів (2 год.)

Словосполучення вільні й усталені. Переклад словосполучень з урахуванням сполучуваності слів у мові перекладу. Граматичні зв'язки у словосполученнях. Дієслівне керування. Десемантизація слова. Заміна слова словосполученням. Шведські еквіваленти українських префіксальних дієслів.

Фразеологічні одиниці та їх переклад. Переклад прислів'їв, приказок, крилатих висловів. Переклад лексичних одиниць і висловів, пов'язаних з античною історією, міфологією. Переклад біблеїзмів.

Переклад цитувань.

Практичні заняття. – 26 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу. (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (6 год.)
4. Граматичні вправи: subjunktionsfunktioner. (4 год.)
5. Лексичні вправи. (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (38 год.)

- a) *Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- b) *Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (10 год.)*
- v) *Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (8 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунец І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

VII семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5

Взаємодія граматики з лексикою при перекладі

ТЕМА 9. Лекція 1. Граматичні конструкції в перекладі (2 год.)

Вираження часових, просторових, причинно-наслідкових, умовних і допустових відносин в українській і шведській мовах.

Управління дієслів в українській і шведській мовах.

Синтаксична синонімія. Синонімія простого і складного речень. Синонімія приєднаних конструкцій, дієприкметникових та дієприслівникових зворотів і підрядних речень. Сурядність і підрядність в перекладі.

Переклад шведських безособових речень. Переклад шведських конструкцій виділення. Переклад шведських обмежувальних конструкцій.

Переклад шведських інфінітивних конструкцій. Переклад шведських дієприкметникових конструкцій. Переклад речень з абсолютним дієприкметниковим зворотом. Переклад шведських каузативних конструкцій. Конструкції з прикладкою. Приєднувальні конструкції.

Практичні заняття. – 18 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (6 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (4 год.)
3. Граматичні вправи: subjunktionsfunktioner. (4 год.)
4. Лексичні вправи. (2 год.)
5. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (34 год.)

- a) *Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- b) *Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (8 год.)*
- v) *Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (6 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунец І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ТЕМА 10. Лекція 1. Еквівалентність на надфразовому рівні. (2 год.)

Засоби зв'язку між реченнями і частинами тексту: лексичний повтор, приєднаний зв'язок, сполучниковий зв'язок, порядок слів (в

українському реченні), неозначений артикль (у шведському реченні). Перерозподіл інформації між реченнями у надфразовій одиниці.

Практичні заняття. – 16 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (8 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (4 год.)
3. Граматичні вправи: verbfraser. (2 год.)
4. Лексичні вправи. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (34 год.)

- a) *Індивідуальний письмовий переклад текстів.* (20 год.)
- b) *Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ.* (8 год.)
- v) *Виконання письмово лексико-граматичних вправ.* (6 год.)

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6

Стилістичні питання перекладу

ТЕМА 11. Лекція 1. Стилістичні ресурси лексики і граматики (2 год.)

Стилістичний аспект перекладу. Поняття стилю у перекладі. Стилістичні ресурси лексики. Засоби словесної образності. Передача гри слів. Переклад неологізмів, архаїзмів, просторічних слів та жаргонізмів.

Стилістичні ресурси граматики. Засоби експресивного синтаксису.

Практичні заняття. – 16 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (8 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (4 год.)
3. Граматичні вправи: Proposition participe absolue. (2 год.)
4. Лексичні вправи. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (32 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (8 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (4 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

ТЕМА 12. Лекція 1. Функціональні стилі і критерії оцінки якості перекладу (2 год.)

Функціональні стилі: науковий, офіційно-діловий, публіцистичний, розмовний, художній. Підстили і жанри офіційно-ділового, публіцистичного і наукового стилів.

Критерії оцінки якості перекладу. Критерії оцінки перекладів наукової літератури, текстів суспільно-політичного характеру, офіційних документів.

Практичні заняття. – 16 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності. (6 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі. (4 год.)
3. Граматичні вправи: verbfraser (repetitionrévision). (2 год.)
4. Лексичні вправи (2 год.)
5. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи. (32 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів. (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ. (8 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ. (4 год.)*

Рекомендована література:

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия”, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.

3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 448 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
5. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
6. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
7. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
8. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.
9. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.

Зразок текстів для перекладу і післятекстових перекладацьких і лексико-граматичних вправ

Text 1. Контроль над озброєннями: взяти до уваги нову обстановку

Поява ядерної зброї, зважаючи на її безмежний потенціал до знищення, додала новий жахливий вимір можливості катастрофи планетарного масштабу. Людська цивілізація, змушена постійно приносити жертви на вівтар атомного демона, стала в'язнем та заручником постійної політики залякування.

Необхідно було, перш за все, сприяти мирному використанню ядерної енергії, попереджуючи та запобігаючи при цьому її застосуванню в воєнних цілях. Найбільш важливим кроком у цьому напрямку стало підписання договору щодо нерозповсюдження ядерної зброї. За словами ініціаторів підписання цього документа, потенційні успіхи в справі надання договору світового масштабу суттєво допомогли б розсіяти страх, суть якого полягає в тому, що поширення розщеплюваних матеріалів та технологій виробництва ядерної зброї сприятиме створенню нових військових потужностей. Також важливо було взяти до уваги засоби, завдяки яким передова технологія не могла б використовуватися з метою порушення встановленої міжнародної системи гарантій.

Протягом багатьох років режим нерозповсюдження ядерної зброї діяв у відповідності з задумами його ініціаторів. Однак завершення холодної війни справило радикальний та неочікуваний вплив на механізм контролю за озброєннями. Справді, після значної інтенсифікації політики, яка протягом тридцяти років стояла на місці, вся система контролю за озброєннями почала змінюватися, можна навіть сказати, ввійшла у кризовий стан. Ця криза має три головні причини: контроль над озброєннями у будь-якій формі, будучи одним з рушійних елементів російсько-американської політики безпеки, втратив свою домінуючу роль; завершення холодної війни внесло плутанину в порядок денний щодо роззброєння; контроль над озброєннями вже не є мобілізуючою політичною темою, на перший план вийшли проблеми економіки та захисту навколишнього середовища.

Однак це не означає, що завдання контролю над озброєннями є завершеним, навіть навпаки. Насправді, як ніколи, поширення озброєнь різних типів вимагає безперервної уваги зі сторони світової спільноти. У цьому контексті доцільно згадати явище, яке, можливо, краще за все символізує небезпеку, з якою ми зіткнулися наприкінці століття, - відновлення поширення ядерної зброї.

Парадоксальним є те, що саме в момент, коли режим нерозповсюдження ядерної зброї отримав підтримку в більшості країн планети, постала реальна небезпека його краху. Причина цього парадоксу криється у втраті контролю над розповсюдженням ядерної зброї (ядерний демон вирвався з рук своїх охоронців). Та чи варто стверджувати, що система контролю над озброєннями, наріжним каменем якої є договір про

нерозповсюдження ядерної зброї, вичерпала себе? Зовсім ні, оскільки вона символізує прагнення більше ніж 150 країн завадити реалізації військових зусиль...

Texte 2. EU och Nato

Vid Europeiska rådets möte i Helsingfors den 10-11 december 1999 beslutade EU:s stats- och regeringschefer att utveckla unionens militära och civila resurser för krishantering. EU:s nya kapacitet ska kunna hantera hela skalan av de så kallade Petersbergsuppgifterna, som i och med Amsterdamfördraget införlivades i EU. Dessa innefattar olika typer av insatser, alltifrån humanitära till fredsbevarande och militärt mer krävande fredsframtvängande insatser. Det skulle vara mycket kostsamt för EU att bygga upp en egen komplett organisation för krishantering. Istället har EU planerat för att kunna använda vissa delar av Natos resurser. Framför allt gäller det Natos kapacitet i fråga om ledning och strategisk planering. Formerna för samarbetet regleras i det så kallade Berlinplus-paketet som består av ett antal avtal mellan EU och Nato. Dessa avtal reglerar bland annat utbyte av dokument och procedurer för hur EU kan använda Natos resurser. Avtalen knöts ihop av ett ramavtal som slöts den 17 mars 2003 mellan EU och Nato i form av en brevväxling.

Samma år utnyttjades Berlinplus-arrangemangen för EU:s första militära krishanteringsinsats, operation Concordia, vilken ägde rum i Makedonien.

EU och Nato möts på regelbunden basis, bl.a på ministernivå. Dessutom äger möten mellan EU:s kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik (KUSP) och Nordatlantiska rådet, samt mellan EU:s och Natos militära kommittéer rum regelbundet.

ВПРАВИ

- I. *Перекладіть фрази, використовуючи конструкцію för att, det som ... är.*
 1. Для того, щоб докорінним чином врегулювати проблему безпеки всіх країн, необхідно перш за все виключити навіть саму можливість розв'язання війни.
 2. Що вражає у заявах мілітаристів, так це вперте небажання деяких осіб усвідомити нові зміни, що стались у світі.
 3. Що є важливим на цьому форумі, так це те, що майже всі партії та групи, представлені на національному рівні, взяли в ньому активну участь.

- II. *Перекладіть. Уточніть значення дієслів у зв'язку з його перехідним або неперехідним використанням у шведській мові.*
 1. Товарообіг між нашою країною та Швецією значно зріс за останні роки.
 2. Протягом одного року ця організація спромоглася значно збільшити кількість своїх членів.
 3. Якби ми допустили початок ядерної війни, ми рахували б кількість жертв не мільйонами, а десятками і навіть сотнями мільйонів людських життів.
 4. У всіх країнах робота іммігрантів вважається найменш оплачуваною.
 5. Уряд не раз обіцяв задовольнити

законні вимоги страйкарів, які досі чекають реальних кроків в цьому напрямку. Тепер страйкарям потрібні реальні докази дій, обіцянки більше не враховуються.

III. *Перекладіть наступні словосполучення.*

Військова база, воєнна база, військові приготування, підготовка до війни, кредити на військові цілі, воєнні кредити.

IV. *Перекладіть наступні словосполучення.*

miljöprestanda, sätta in förbättrande åtgärder, på ett övergripande plan, tilldela uppgiften, tillhandahålla information om, hållbar utveckling, förebygga och hantera konflikter, föra väpnad strid

V. *Перекладіть наступні речення.*

1. Riksdagens viktigaste uppgifter är att stifta lagar, besluta om statens finanser och kontrollera regeringens arbete. 2. Talmannen leder riksdagens arbete. 3. Ett lagförslag som läggs fram av en riksdagsman eller ett parti kallas motion. 4. Ett förslag från regeringen kallas proposition. Innan riksdagen röstar om ett lagförslag förbereds frågan i något av riksdagens utskott. 5. Utskotten är arbetsgrupper med ansvar för olika politikområden där alla riksdagspartierna finns representerade. 6. En annan viktig uppgift för riksdagen är att besluta om statens utgifter och inkomster. 7. Detta görs med utgångspunkt i två propositioner som regeringen lämnar i april och september varje år. 8. En tredje viktig uppgift för riksdagen är att kontrollera regeringen och den offentliga förvaltningen. 9. Det kallas riksdagens kontrollmakt. 10. Reglerna för denna kontroll finns i regeringsformen, som är en av grundlagarna.

VI. *Перекладіть речення, використовуючи синонімічні конструкції для вираження причини.*

1. Завдяки новому криголаму вдалося завчасно зробити судноплавними арктичні території. 2. Через повінь фермери не змогли розпочати сільськогосподарські роботи. 3. Через негоду наш літак не зміг вилетіти вчасно.

VII. *Дайте синонімічні конструкції для вираження відповідності/невідповідності!*

tider av fred, efterleva lagar och krav till, bekämpa fattigdom, tar sig uttryck i samarbetsavtal, med beaktande av rådets gemensamma åtgärd, ta i drift, ett gåvobistånd, nedsmältning av vapen

Типові завдання модульних і підсумкових робіт з перекладу

1. Переклад зв'язаного тексту з шведської мови на українську.
2. Переклад зв'язаного тексту з української мови на шведську.
3. Переклад речень, спрямованих на використання певних перекладацьких трансформацій.
4. Переклад речень, спрямованих на уживання певних синтаксичних/семантичних структур
5. Переклад лексичних одиниць.

Типові завдання лексико-граматичного тесту

1. Переклад речень, спрямованих на активізацію
 - а) певних синтаксичних структур,
 - б) певних лексичних одиниць.
2. Завдання на підстановку певних лексичних одиниць.
3. Завдання на трансформацію семантичної структури речень.
4. Завдання на уживання дієслівних форм.
5. Завдання на синтаксичну/лексичну синонімію.

Зразок модульної контрольної роботи

TEST

Uppgift 1. Översätt till svenska:

1. Депутати рішуче висловились за найшвидше прийняття закону про пресу.
2. У розвинутих країнах маленькі підприємства часто банкрутують, що стосується великих підприємств, вони, як правило, збільшують свої прибутки.
3. Важливою рисою сучасного суспільного розвитку є глобалізація екологічних проблем.
4. Акредитуюча держава може у будь-який момент без попереднього мотивування свого рішення об'явити будь-якого члена дипломатичного корпусу персоною нон-грата.
5. Під тиском громадськості влада була змушена відмовитись від прийняття непопулярних заходів.

Uppgift 2. Översätt följande meningar med hjälp av passivformer:

1. Становище дрібних торгівців значно погіршилось.
2. У другій половині 80-х років на міжнародній арені відбулись суттєві позитивні зміни.
3. Навколо цього лідера об'єднуються усі прогресивні сили країни.

Uppgift 3. Översätt följande ordgrupper:

1. вивести війська з країни
2. надзвичайний і повноважний посол
3. Високі договірні сторони
4. засудити підривну діяльність розкольницьких угруповань
5. відхилити запрошення
6. незастосування сили
7. розірвати угоду
8. особиста недоторканість
9. втручання у внутрішні справи
10. дипломатична недоторканність

Uppgift 4. Översätt till ukrainska:

Var fjärde svensk domstol ställer aldrig krav på att rättstolkar ska användas under en rättegång. Men inom vissa språk, till exempel somaliska, finns inga specialutbildade rättstolkar.

Språkföretaget Semantix har sammanställt enkätsvar från 64 av Sveriges domstolar från en undersökning som Domstolsverket har gjort. Hela 25 procent av domstolarna kräver inte att en tolk ska vara auktoriserad rättstolk, även om det finns utbildade personer att tillgå.

Зразок лексико-граматичного тесту

Test

Uppgift 1. Översätt följande meningar till svenska.

1. Продовжуються арешти профспілкових діячів. Повідомляється, що у той момент, коли, коли активістів профспілок затримували, відбулися сутички між поліцією і трудящими.
2. Згідно офіційних оцінок, багатства імператора перевищували сотню мільйонів франків, що робило його одним з найбагатших людей світу в одній з найбільш багатих країн світу.
3. Як стало відомо, міністр закордонних справ Іспанії, який перебуває (знаходиться) проїздом у Парижі, буде прийнятий у Міністерстві закордонних справ його шведським колегою.
4. Вчора вранці в своєму помешканні була знайдена у передсмертному стані 70-річна пенсіонерка мадам Н. За результатами попереднього розслідування бригади криміналістів, вона стала жертвою грабіжників.

Uppgift 2. Översätt följande meningar och ge 2 varianter på de strukna fraserna.

1. Якщо йому вірити (2 varianter) можна подумати (2 varianter), що його справи владнались самі собою.
2. Судячи з його поведінки (2 varianter), можна було б подумати (2 varianter), що він змінив свою думку з цього приводу.

Uppgift 4. Översätt följande ordgrupper till svenska.

1. Слово, надруковане великими літерами.
2. Натякнути на постріл (вибух)
3. Прихована думка
4. Листок з офіційними печатками
5. Звільнити приміщення
6. Маніпулювати мовчазним (стриманим) свідком
7. Приділяти комусь особливу увагу
8. Виконувати свій обов'язок.

Зразок підсумкової роботи з перекладу

Uppgift 1. Översätt till svenska.

Деякі сучасні тенденції європейської політики

Європейські країни неодноразово підтверджували своє бажання, аби у Європі формувалась нова система безпеки та співробітництва. Ця система, створена завдяки спільним зусиллям заходу і сходу в рамках ОБСЄ, засновується на поступовому витісненні ідеї поділу Європи та створенні нових форм співпраці в економічній, військовій, політичній, гуманітарній та інших сферах на основі загальновідомих принципів та зобов'язань, таких як невтручання у внутрішні справи, повага територіальної цілісності, непорушність кордонів, рівність у правах великих та малих націй, повага прав та основних свобод людини, політика добросусідства та ін.

Система органів політичної співпраці розвивається у найрізноманітніших формах. У військовій сфері система переговорів щодо скорочення озброєння, стабільність та укріплення взаємної довіри становлять основу європейської єдності.

Економічна сфера здається не такою багатообіцяючою на найближчі роки. Можливості розвитку економічної співпраці між двома частинами Європи залежать не лише від кон'юнктури, а й від докорінної трансформації економічного механізму країн східної Європи та від динаміки інтеграційних процесів у ЄС.

Uppgift 2. Översätt till ukrainska.

Minoriteters rättigheter och mångkulturell demokrati

I samhällen med förtryck, ekonomisk och social orättvisa finns en grogrund för diskriminering av etniskt identifierade grupper. Etniska minoriteter – eller majoriteter i vissa länder – tillhör ofta de mest fattiga och sårbara grupperna.

Under senare år har etnisk identitet lyfts fram som orsak till olika våldsamma konflikter. Men etnisk identitet i sig undergräver inte stabilitet. När auktoritära regimer kollapsade i Central- och Östeuropa liksom i ett antal utvecklingsländer, låg fältet fritt för maktkamper mellan rivaliserande intressen som underblåste potentiella konflikter mellan olika etniska grupper. Ett annat skäl till fragmenteringen i många länder är att människor ibland vänt sig från nationalstaten in mot den egna gruppen i sina ansträngningar att sörja för sig själva. Provinsen, stammen eller den religiösa tillhörigheten har fått ökad betydelse då staten efter år av ekonomisk kris och vanstyre undergrävt möjligheterna att sörja för sina medborgare.

Etnisk identitet behöver inte vara splittrande utan kan vara nationellt enande. När människor känner sig fria att uttrycka sin egen kultur, tala sitt eget språk och utöva sin egen religion, är det mera sannolikt att de också utvecklar en identitet som medborgare i ett land och en känsla av att de delar gemensamma mål med resten av samhället. När minoriteter, etniska grupper och urbefolkningar tillerkänns samma rättigheter som landets övriga befolkning – som utbildning, media och rättegångar på sitt eget språk – har demokratin en större chans att förstärkas. För detta krävs konstitutionella garantier och en uppföljande lagstiftning som faktiskt tillämpas.

Структура іспиту з теорії та практики перекладу

1. Питання з теорії перекладу.
2. Переклад фахового тексту з іноземної мови на українську з аналізом перекладацьких труднощів.
3. Реферативний переклад тексту суспільно-політичної тематики з української мови на іноземну.

Питання з теорії перекладу до іспиту з ТІІІ

1. Översättningsvetenskap. Dess uppkomst och karaktär, delområden.
2. Text- och översättningskategorier.
3. Indelning enligt textkvalitet: fristående ord, fraser, satser.
4. Indelning enligt textkvalitet: underhållningslitteratur och saktext av allmän karaktär.
5. Indelning enligt textkvalitet: fackspråkstexter.
6. Indelning enligt textkvalitet: konslitteratur och diktspråk.
7. Indelning enligt textkvalitet: taltext.
8. Indelning enligt textfunktion och textområde.
9. Indelning enligt översättningsens syfte: pragmatisk översättning.
10. Indelning enligt översättningsens syfte: estetisk-poetisk översättning
11. Indelning enligt översättningsens syfte: lingvistisk och didaktisk översättning (om språkundervisningsmetod och som språkfärdighetstest).
12. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: ortografisk och ljudenlig översättning.
13. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: morfematisk översättning.
14. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: fri och flexibel översättning.
15. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: präfrastisk översättning.
16. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: omarbetande översättning.
17. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: sammanfattande översättning.
18. Indelning enligt översättningsmotsvarigheternas formella exakthet: full och partiell översättning.
19. Nivåöversättning: fonologisk översättning.
20. Nivåöversättning: grafemisk översättning.
21. Nivåöversättning: translitteration och transkription.
22. Nivåöversättning: grammatikalisk och lexikalisk översättning.
23. Begreppet översättningsmotsvarighet.
24. Översättningsprocessen och dess skeden: analyskedet, överföringskedet och bearbetningskedet.
25. Analyskedet: grammatikalisk analys (tillbakatransformering, kopplings- och konnektionsanalys – formella och semantiska aspekter).

26. Analysskedet: semantisk analys (denotationsanalys, konnotativanalys, "falska vänner" eller snarlika ord).
27. Analysskedet: stilanalys.
28. Analysskedet: pragmatisk analys.
29. Överföringsskedet: förändringar som inträder vid översättning (lingvistisk-översättnings-teoretiskt synsätt, språkkontrasterande synsätt, jämförande stilistiskt synsätt).
30. Överföringsskedet: förändringar som som kräver speciell uppmärksamhet (formella specialfall: omgruppering av semantiska komponenter, användning av satsgrader, analytisk och syntetisk sats- och meningsbyggnad).
31. Överföringsskedet: förändringar som som kräver speciell uppmärksamhet (semantiska särfall: metaforer, initialord och förkortningar, termer).
32. Överföringsskedet: förändringar som som kräver speciell uppmärksamhet (pragmatiska särfall: språkmaterial där formen är det väsentliga, komplettering av texte, omarbetning av texten).
33. Överföringsskedet: förändringar som som kräver speciell uppmärksamhet (pragmatiska särfall: egennamn, idiom, kollokationer, översättning i översättningen, allusioner).
34. Bearbetningsskedet.
35. Textenstillkomst: det textlingvistiska synsättet, översättningens tillkomst.
36. Lingvistisk-pragmatisk kritikmodell: grammatisk struktur.
37. Lingvistisk-pragmatisk kritikmodell: språklig varietet.
38. Lingvistisk-pragmatisk kritikmodell: semantik (tillägg, utelämnningar, betydelseanalyser och inexaktheter, semantiska fel).
39. Lingvistisk-pragmatisk kritikmodell: pragmatik.
40. Översättandets möjlighet och omöjlighet.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

- посібники з письмового перекладу, де вказуються труднощі перекладу на рівні вузького контексту;
- тексти за фахом в оригіналі;
- газетні, журнальні статті та матеріали ресурсів Internet з питань міжнародних відносин, міжнародного права та міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу, країнознавства;
- наукові доповіді з питань суспільних наук та майбутньої спеціальності;
- газетна інформація на теми зовнішньої та внутрішньої політики України, країн мови, що вивчається, інших країн;
- оригінальні тексти з паралельними перекладами (автентичні тексти міжнародних договорів, конвенцій тощо);
- публікації ООН та інших міжнародних організацій;
- тексти в запису на аудіо- та відеокасетах;
- ресурси Internet.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексеева И.О. Введение в переводоведение: Учеб. пособие. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, М.: Издательский центр „Академия“, 2008. – 368 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учеб. пособие. М.: Едиториал УРССб 2004. – 160 с.
3. Погодина Н.Е. Учебный материал по экономическому переводу для III курса. Ч. 1 / Н. Е. Погодина ; МГИМО МИД СССР. – М., 1983. – 86 с.
4. Ingo R. Från källspråk till målspråk. Introduktion i översättningsvetenskap. – Lund: Studentlitteratur, 1991. – 284 s.
5. Sorvali I. Översättandes teori och praktik. – Mänttä, 1983.

Додаткова

1. Брандес М.П., Провоторов В.И. Предпереводческий анализ текста: Учеб. пособие. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001.
2. Ванников Ю. В. Проблемы адекватности перевода. Типы адекватности, виды перевода и переводческой деятельности. // Текст и перевод: Сб. статей. – М.: Наука, 1988.
3. Катушева Е.К. Пособие по политическому переводу (шведский язык) / Е. К. Катушева; ред. А.Н. Чеканский. – М.: МГИМО-Университет, 2004. – 153 с.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник. – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
5. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 208 с.
6. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод. – М.: Воениздат, 1980. – 237 с.
7. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик. – К.: Ника-Центр Эльга, 1999.
8. Погодина Н.Е. Учебный материал по общественно-политической лексике: (шведский язык). Ч. 1. – М., 1978. – 112 с.
9. Погодина Н.Е. Учебный материал по общественно-политической и дипломатической лексике: (шведский язык). Ч. 2. – М., 1977. – 141 с. Погодина Н.Е. Пособие по политпереводу для старших курсов (шведский язык). – М., 1982. – 143 с.
10. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
11. Чередниченко О.І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
12. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 214 с.
13. Sorvali I. Studier i översättningsvetenskap. – Uleåborg, 1990.